

ב חשון תשפ"ז
13/10/2026
מספר מסמך: 1337096

הדרכת בטיחות ראשונית לעובדים זרים בענף הבניה – הבהרה

ביום 16.10.2026 תכנס לתוקף לתקנה 3א לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), תשנ"ט-1999 (להלן: התקנות) שהותקנה כהוראת שעה ותעמוד בתוקף עד לתאריך 16.10.2028.

1. בתקנות נקבעו ההגדרות הבאות:

- 1.1 "בעל מקצוע מתאים" – אדם שהוא בעל ניסיון, כישורים והכשרה בנושא שלגביו ההדרכה ושחתם על הצהרה שערוכה לפי הטופס שבתוספת הראשונה, בדבר הניסיון, הכישורים וההכשרה שלו באותו נושא שבעניינו ההדרכה;
- 1.2 "מוסד הדרכה" – אחד מהמוסדות המפורטים בתקנה 3א(ב) לתקנות;
- 1.3 "עובד זר" או "עובד" – כהגדרתו בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991
- 1.4 "מועד הכניסה לישראל לראשונה" – אחד מאלה הקבועים בתקנה 3א(א) לתקנות.
- 1.5 "עבודות בנייה ובנייה הנדסית" – כהגדרתן לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תש"ל-1970.

2. מועד ביצוע ההדרכה בהתאם לתקנות:

סעיף בתקנה	סוג המקרה / סטטוס העובד	תנאי ומועד ביצוע ההדרכה
3(ב)	עובד זר חדש	אין להעסיקו לאחר חודש אחד מכניסתו לישראל ללא הדרכה.
3(ג)(1)	עבד בבנייה ערב כניסת התקנות לתוקף, וביום פרסומן טרם חלפו 18 חודשים מכניסתו לארץ.	יש לבצע את ההדרכה בתוך 3 חודשים ממועד תחילת התקנות.
3(ג)(2)	עבד בבנייה ערב כניסת התקנות לתוקף, וביום פרסומן חלפו 18 חודשים ומעלה מכניסתו לארץ.	פטור מלא מההדרכה הנוספת.
3(ד)	החל לעבוד בבנייה בתוך 3 חודשים מתחילת כניסת התקנות לתוקף, וביום פרסומן טרם חלפו 18 חודשים מכניסתו לארץ.	יש לבצע את ההדרכה בתוך 3 חודשים ממועד כניסתו לישראל או יש לבצע את ההדרכה בתוך 3 חודשים מתחילת כניסת התקנות לתוקף (לפי המאוחר).

3. מוסדות הזכאים להדריך עובדים זרים בענף הבניה בהתאם לתקנות:

- 3.1 מוסד הכשרה שמפקח עבודה ראשי אישר לקיים קורס מדריך עבודה בגובה ע"פ "נוהל בעניין מתן אישור למוסדות לקיים קורסים ולהכשרת בעלי תפקידים בתחום הבטיחות בעבודה בגובה", המפורסם באתר המינהל.
- 3.2 מוסד הכשרה שמפקח עבודה ראשי אישר לו לבצע קורס ממונים על הבטיחות, על פי "נוהל לקיום קורסים בתחום הבטיחות" המפורסם באתר המינהל.

- 3.3 מוסד לימודי של ארגון מעבידים או ארגון עובדים שיש להם פעילות משמעותית בענף הבניין או של גוף משותף לארגון מעבידים ולארגון עובדים כאמור, שהוכר על ידי המינהל להכשרות מקצועיות ופיתוח כוח אדם במשרד העבודה.
4. **הוראות לקיום ההדרכה:**
- 4.1 מוסד שקיבל ממפקח עבודה ראשי אישור לקיים קורס ממונים על הבטיחות וקורסי עבודה בגובה רשאי לקיים את ההדרכה ללא קבלת אישור נוסף.
- 4.2 לא ישתתפו בהדרכה כאמור יותר מ-30 עובדים בכיתה, המתאימה מבחינת המבנה והגודל של חלל החדר לקבוצה בגודל כאמור.
- 4.3 על מוסד ההדרכה לוודא כי בעל המקצוע המתאים יעביר את ההדרכה לעובדים בשפה המובנת להם, בעצמו או באמצעות מתורגמן לשפה המובנת לעובדים.
- 4.4 בכיתות בהן יש עובדים שמובנות להם שפות שונות, יש להעביר את ההדרכה לכל קבוצה בנפרד, בשפה המובנת לה.
5. **נוכחות:**
- 5.1 המוסד המקיים את הדרכה יתעד עבור כל הדרכה את נוכחות העובדים באמצעות חתימה של התלמידים על דף נוכחות בתחילתה, באמצעה ובסיומה של ההדרכה וכן על ידי חתימת בעל המקצוע המתאים.
- 5.2 המוסד שמקיים את ההדרכה ישמור את יומני הנוכחות של הדרכה בעותק פיסי או דיגיטלי, וכן ישמור באותו אופן כל מסמך רלוונטי להדרכה למשך 5 שנים לפחות ויצג אותם בפני נציג המינהל, לפי דרישתו.
6. **דיווח על קיום ההדרכה:**
- 6.1 פעם ב-60 יום, מוסד שקיים הדרכות ישלח למינהל הבטיחות דיווח על קיום ההדרכות. הדיווח ישלח לכתובת דוא"ל ForetrainingCon@labor.gov.il
- 6.2 הדיווח יוגש במסמך עם לוגו המוסד וחתום על ידי מנהל ההדרכה, או על ידי מנהל המוסד. הדיווח יכלול את שם המדריך מספר תעודת זהות של המדריך, רשימת המודרכים אשר סיימו את ההדרכה ועבור כל משתתף יצויין שמו ושם משפחתו באותיות גדולות באנגלית, מספר דרכון או מספר מזהה אחר, מספר טלפון נייד, לאום ותאריך סיום הדרכה.
7. **תוכנית הלימודים וסדר יום הלימוד:**
- 7.1 המוסד יעביר הדרכה עיונית בצורה פרונטלית על פי תכנית הלימודים המפורטת בהודעה זו.
- 7.2 המוסד רשאי להוסיף נושאי לימוד אולם לא לגרוע מהנושאים המופיעים בתכנית הלימודים בנוהל זה או מהזמן המוקצב להם.
- 7.3 המוסד רשאי לפצל כל יום לימודים לשני חלקים ובלבד שהיקף כל אחד מהחלקים לא יפחת מ-4 שעות לימוד.
- 7.4 יש לקבוע הפסקות של 10 דקות לאחר כל שעות לימוד.
- 7.5 ביום הדרכה של 8 שעות לימוד, תינתן לתלמידים הפסקה נוספת של 30 דקות לפחות אחרי 4 שעות מתחילת יום הלימודים.
- 7.6 יום לימודים לא יסתיים אחרי שעה 21:00.

נושא	פירוט הנושא	ש' לימוד	הערות
בעלי התפקידים באתר הבנייה ותפקידים מוסד לבטיחות וגיהות	מבצע הבנייה, מנהל עבודה, מנהל אתר, בקר בטיחות, ממונה על הבטיחות-סמכויותיהם וחובותיהם בבטיחות וכלפי העובדים הסבר על אפשרות פנייה למוסד לעניין סיכונים במקום העבודה	30 דק'	עיוני - הכרת בעלי התפקידים העיקריים באתר הבנייה.
סיכונים בעבודה בגובה	הגדרת עבודה בגובה ותחומי עבודה בגובה. דוגמאות נפוצות לעבודה בגובה באתר בנייה. חובות וזכויות העובד בגובה (חובת קבלת הדרכה ע"י מדריך מוסמך). עקרונות בטיחות כלליים לזיהוי מצב בו העובד נחשף לעבודה בגובה	45 דקות	
הכרת ציוד מגן אישי וחובות העובד	קסדה, נעלי בטיחות, כפפות, משקפיים, אפוד זוהר וכיו"ב. על פי תקנות הבטיחות -בעבודה (ציוד מגן אישי), תשנ"ז 1997 דגשים לזיהוי פגמים בציוד מגן אישי (בלאי, שינוי צבע ועוד).	45 דק'	עיוני - הצגת ציוד מגן אישי בו צפויים העובדים בענף הבנייה להשתמש. דוגמאות לפגמים וזיהוי ויזואלי שלהם.
סיכונים בעבודה בחשמל וציוד חשמלי	ציוד חשמלי וכלים מטלטלים תקינים. זיהוי פגמים גלויים לעין וציוד שאינו תקין והסיכונים בהם. חיבור נכון לחשמל, וכללי הבטיחות לטיפול ועבודה עם ציוד חשמלי	45 דק'	עיוני - כולל הצגת כלי מטלטל לדוגמה והסבר על המיגון הנדרש. לוח חשמל ושקעים ותקנים תקינים ותואמים לתקינה הנדרשת.
סיכונים בסביבת כלים טעוני בדיקה	הצגת מכונות הרמה שונות, איסור שהייה מתחת למטען מונף, איסור קשירות מטען לעגורן צריח למי שאינו אתר, דוגמאות לאבזורי הרמה.	45 דק'	עיוני - הצגת עגורנים שונים ומכונות הרמה נפוצות (מעמס טלסקופי, מחדיר כלונסאות, כננת חשמלית וכדומה)
סיכונים בעבודה בעומס חום	הכרת סימני התייבשות או סיכון למכת חום, הגנה מפני קרינת שמש.	45 דק'	עיוני - עקרונות "עשה ואל תעשה" במקרה התייבשות או מכת חום. הסתייעות והתבססות על מדריך מינהל הבטיחות שפורסם בנושא באתר המינהל https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/climate-influence/he/safety-and-health_1151522_v1.pdf
הצגת סיכונים פיזיולוגיים	רעש, אבק, רטט (ויברציה). הצגת דוגמאות לכלי עבודה ארגונומיים מול כאלה שאינם. דגשים ארגונומיים: הרמה והתכופות נכונה, עבודה במצב כריעה, מתיחת ידיים מעל גובה כתפיים, תנועות חוזרניות.	45 דק'	עיוני - הצגת ציוד מגן אישי נדרש (אטמים / אוזניות, מסכה להגנה מאבק ותהליך חיתוך רטוב ועוד). אחיזה נכונה בכלים וכיו"ב. הרמה נכונה ביחיד ובזוג, החלפת תפקידים, שימוש בכלים מסייעים (עגלות וכדומה).
סיכונים בעבודות חפירה ועבודות עפר	סיכונים נפוצים לעבודה בחפירה, זיהוי חפירה שאסור לשהות בה	45 דק'	עיוני - הגנה על דפנות החפירה מקריסה, גידור חפירה, מעבר בטוח, היעדר תשתיות תת קרקעיות, אמצעי יציאה ומילוט, חומר רופף וכיו"ב.
סיכום ושאלות	סיכום ומענה לשאלות.	15 דק'	עיוני בכיתה.
סה"כ זמן הדרכה		8 שעות	

8. שמירת דינים:

אין בהוראות הודעה זו כדי לגרוע מהוראות כל דין לרבות לעניין הפרתה.

9. תחילה:

תחילתה של הודעה זו בתאריך 16.10.2026 והיא תעמוד בתוקפה כל עוד הוראת השעה בתקנות עומדת בתוקפה.

יחזקאל שורצמן
מפקח עבודה ראשי
וראש מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית